

ДЕЗОНГ

ГАЗЕТА
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Відцвіло осінніми барвами, відгомоніло спогадами та розповідями ветеранів, відгріміло салютами 8 жовтня -- день, коли Україна святкувала 50-річчя свого визволення від німецько-фашистських загарбників.

Свято закінчилося. Життя продовжується. І одна з передумов останнього -- Пам'ять. Тож давайте сьогодні згадаємо деякі епізоди, цифри, факти піввікової давнини...

Літнього ранку 1941 року фашистська Німеччина напала на тодішній Радянський Союз.

Серед перших територій, які притиснув чобіт ворога в перші години війни, були й поля, луки, сади, села та містечка України. Відтоді як до жовтня 1944 року 1056 днів (зі всіх 1414) війна котилася по Україні. Спершу в одному напрямкові. Потім в іншому.

Потужними бастіонами на шляху ворога стали Київ, Одеса, Керч, Севастополь. А вся стратегічна оборона сame на території України значною мірою позначилася на зріві маячних планів "бліц-кргу".

Протягом війни до лав Червоної Армії та партизанських загонів влилося 6,5 мільйона жителів України. За мужність і героїзм, виявлені в боях проти загарбників, представники українського народу одержали понад 2,5 млн. орденів і медальйонів, більше 2 тисяч чоловік було удостоєно звання Героя, і серед них 30 - відзначенні двічі. Попри всі політичні зафарбування минулих років ми починаємо переконуватися на фактах, що проти фашиста-супостата, за визволення України воювали і бійці Української повстанської армії.

В фонд оборони трудящі нашої Республіки зібрали понад два мільярди карбованців, велику кількість продовольства і теплого одягу; шефтували над 422 госпіталями; 360 тисяч чоловік взяло участь у рухові донорів.

А скільки мужності, терпіння потрібно було мати жінкам, дітям, літнім людям, щоб витримати режим окупації? Доля Лідіце та Хатині спіткала понад 250 українських сіл, добрий відсоток із яких на терені Сумщини. Та всякому лихові приходить кінець...

У грудні 1942 року було визволено село Мілове Луганської області. Колесо війни покотилося на Захід. Появляється вигнання ворога з України.

Грандіозна битва на Курсько-Орловській дузі влітку 1943 року остаточно закріпила стратегічну ініціативу за РСЧА. Армія почала дедалі стрімкіше просуватися вперед і наприкінці літа 1943 року війська чотирьох фронтів вийшли до Дніпра протягом більше 750 кілометрів -- од Великих Лук до Азовського моря. 6 листопада 1943 року було визволено Київ.

Битва за Дніпро поклала початок визволенню Правобережної України

і Криму, що було визначено як центральні завдання у зимово-весняній кампанії 1944 року. 12 травня переможно завершилася операція в Криму, а вже наступного дня було розгорнуто Львівсько-Сандомирський наступ. На початку серпня було завершено визволення від пімців майже всієї території західних областей.

Наступ на Карпатському напрямкові повели війни 4-го Українського

ВІЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

фронту. Треба було з боями пройти понад 100 кілометрів у горах, подолати чотири перевали. На кінець вересня 1-а і 18-та гвардійські армії вийшли на хребет Карпат, по якому проходила "лінія Арпада" — потужна система гітлерівських укріплень, — а невдовзі досягли тодішнього радянсько-чехословацького кордону. І хоча 14 жовтня 1944 року в Києві відбулися урочисті збори з нагоди визволення України — частина нашої території ще була під ворогом. Тільки наприкінці жовтня 1944 року було завершено наступальну операцію 4-го Українського фронту по вигнанню ворога з території Закарпатської України — вся Україна була визволена від німецько-фашистських загарбників.

Такий короткий хронологічний опис того часу...

Відцвіло осінніми барвами, відгомоніло спогадами та розповідями, відгріміло салютами 8 жовтня -- день, коли Україна офіційно святкувала 50-річчя визволення від німецько-фашистських загарбників. І хоча свято закінчилося -- життя продовжується...

В КОЛОНАХ.

ПОРОТНО.

КРІЗЬ ПОПІЛ, І БРОНЗУ, І МАРМУР.

З НЕПАМ'ЯТИ.

З ПАМ'ЯТИ.

З ВИРУ МОРСЬКОГО І СУШІ

СОЛДАТИ,

МАТРОСИ,

СФРЕЙТОРИ І КОМАНДАРМИ

СУВОРО

ПРОХОДЯТЬ

ПОВЗ НАС, І ГРЯДУЩИХ, І СУЩИХ...

**ВЕТЕРАНАМ
ВЕЛИКОЇ
ВІТЧИЗНЯНОЇ
ВІЙНИ, СІМ'ЯМ
ЗАГИБЛИХ,
УЧАСНИКАМ
ВІЗВОЛЕННЯ
УКРАЇНИ ВІД
ФАШИСТСЬКИХ
ЗАГАРБНИКІВ**

Щиро вітаємо вас зі святом 50-річчя визволення України від фашистських загарбників.

Вистоявши в боротьбі з сильним і жорстоким ворогом, звільнини рідну землю від загарбників, ви подарували нинішнім поколінням радість життя і творчої праці.

Ніколи в пам'яті народний не зітрується ваші геройчні бойові та трудові подвиги, здійснені воях і на трудовому фронті.

Виявлені вами в роки війни мужність і стійкість у боротьбі з ворогом заради свободи і незалежності рідної землі є прикладом для наступних поколінь, ідеалом патріотизму та любові до свого народу.

Сьогодні перед нашим суспільством стоять проблеми перш за все соціально-економічного характеру. І поряд із роботою владих структур, депутатів, трудових колективів по їх розв'язанню ми покладаємося на вас багатий життєвий досвід, людську мудрість.

Неоціненою є ваша плідна робота по моральному, патріотичному вихованню молодого покоління.

У ці святкові дні бажаємо вам, вашим сім'ям, дітям та онукам здоров'я, довголіття й оптимізму.

Хай збудуться всі ваші надії та сподівання!

**ОБЛАСНА РАДА
НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ.**

Не лише розваги

В рамках відзначення 50-річчя визволення України відбулося ѹ традиційне навчання активу першокурсників на базі табору "Урожай", куди учасники прибули після святкового мітингу біля пам'ятника партизанам Сумщини, встановленого в сквері на

Привокзальній площі обласного центру. Всього активістів, тобто культоргів, фізоргів та старост груп першого курсу 5 факультетів було 125. Перший проректор СумДУ А.В. Васильєв і проректор з навчальною роботою М.І. Волков ознайомили активістів з історією на-

шого вузу, його структурою, навчальною і науково-технічною базою. Детально розповіли про те, як побудовані в СумДУ сесії, що таке наша рейтингова система. Роз'яснили права та обов'язки студентського активу. Чимало слів було сказано про гуртожитки -- домівки студентів на ввесь час навчання. Тобто, розібрали всі ті моменти і питання, які можуть виникнути в процесі майбутньої роботи.

А була ѹ й розважальна програма. Передбачала вона, зокрема, КВІКівський турнір, в якому перемогли машфаківці (друге місце -- АВ-факультет, третє -- еко-

номісти). Спортивна частина цієї програми складалася з футбольного турніру й естафети. Серед футболістів досить несподівано перемогли медики, випередивши майбутніх машинобудівників та АВешників, що поділили друге й третє місця. Естафету, як і турнір КВІК, виграли все ті ж машфаківці. А "срібло" і "бронза" в команді економіки АВ-факультетів. Зрозуміло, що загальним переможцем стала команда МШ. Варто додати -- переможці з усіх видів змагань отримували призи (як ведеться в нашому навчальному закладі -- солодкі та смачні). Вінцем розважальної програми стала дискотека. Таким чином вдалося поєднати корисне з пристрастім. Лишається чекати плодів і цього навчання, і цих розват, адже для активістів програма подальших дій сконцентрована в гаслі: навчався сам -- навчай й товариша.

Г. Костіна

НА ФОТО показано два моменти того, про що йшлося в тексті.

Методична конференція, присвячена 50-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників, відбулася в нашому університеті. В залі зібралися викладачі, студенти, співробітники. І хоч конференція була досить небагатолюдною, пройшла вона цікаво і змістово. Відкрив ѹ проректор СумДУ з навчальною роботою М.І. Волков. З доповідю "Історичне значення всенародної боротьби за визволення України" виступив доцент, голова комітету ветеранів війни і праці університету В.Є. Євдокимов. Старший методист ради обласної ор-

ганізації Товариства охорони пам'ятників історії та культури, ветеран війни і праці І.Т. Тарасенко подав методичні поради -- як провести бесіду про пам'ятники і пам'яті місця Великої Вітчизняної війни на Сумщині, підкресливши, що саме обеліски і меморіали, братні і поодинокі могили спростовують вигадки фальсифікаторів нашої перемоги над фашизмом. Напередодні 50-річчя визволення України і свята Перемоги у Вітчизняній війні 1941 -- 1945 років зарубіжні й "вітчизняні" фальсифікатори типу Резуна-Суворова,

Со-

пригадую, що в студентські свої роки, підвідуючи філософський семінар, яким керував відомий у нашому місті вчений Полікарп Петрович Бобровський, довго не міг зрозуміти сенсу його улюблених висловів: "Я маленька людина, чим і пишаюсь". Ну якій же він маленький, думалось тоді, доктор філософських наук, професор?.. І лише з часом прийшло розуміння відносності таких понять, як знання і незнання, добро і зло, правда і криза, всіляких інших одиниць вимірю особистості. Тільки по-справжньому мудрі широ вважає себе невігласом, а плачує від власної гріховності лише в хвилині сердечного відчуття святої... Як довго йде ми до розуміння цих парадоксальних, але по сутності простих істин! Отож і керівник нашого семінару, людина глибокого розуму і серця набув право на такий вислів ще й тому, що зумів зrozуміти незначимість окремої долі людини, якою б великою не здавалася собі чи іншим. Цим розумінням і пишався Полікарп Петрович, бо дас вони можливість, крім усього іншого, мати власний погляд на ті чи інші події цього, земного, життя. Рідкісна це річ, власний погляд. Хоча кожен з нас, безумовно, вважає, що саме такий йому притаманний.

Ні, переважна більшість, як це не прикро, помилляється. Хоча б тому, що є таке поняття, як "дух часу", що корегує людські погляди досить відчутно, хоча, як правило, і непомітно для самих людей. Але якщо зосередитися... Достатньо звернути увагу на тих, хто

ще вчора на світ цей дивився через призму одних ідей, а сьогодні, коли дуже часу змінився, дивиться на все вже зовсім іншими очима. Трапляється таке часто-густо з осомами великими, помітними і для інших, і для самих себе, а маленький людина, яка й сама себе іноді ледь помічає, навіщо її підлаштовувати свої очі під усілякі призи? Які є очі, такими її дивиться. Саме їх, до речі, практично неможливо чітко замілити. Зустріти отаку маленьку людину не так уже часто і вдається. Бо ж, нагадую, непомітна. Та коли зустріші, то виникає і дивовоно не полишає відчуття зустрічі зі справжнім в нашому, переповненою ілюзіями та колізіями, часі, з чимось непідробним, орігінальним серед безлічі всяких копій, ерзаців та фальшивок. Саме таке відчуття лишилося після бесіди з Володимиром Львовичем РАБЦЕМ, доцентом кафедри теоретичної фізики, а ще ветераном Великої Вітчизняної війни. Власне, цей факт і привів мене до цього в пошуках матеріалу, пов'язаного з 50-річчям визволення України.

Так, відчуття зустрічі з оригінальним, хоча нічого особливого колишній фронтовик начебто й не розповів. Поділівся деякими власними спомінами, роздумами... До армії потрапив на другий день після звільнення Сум. У 19 років. Під час окупації був членом підпілля. Бойове хрещення отримав

ВІРИТИ ОЧАМ

бавом зрозумів, що не можна було чекати ні поки Дніпро замерзне, ні поки своя дивізія з оточення вийде, бо встиг би ворог завершити погану підготовку і розпочати хімічну війну, а так павініть складі цих фашистів не встигли знищити...

Різні воїни тепер, оцінки минулого. У Володимира Львовича своє бачення, він очам вірить. А бачили ті очі ще й розстріляні "лісовиками" санітарний ешелон, до останнього пораненого знищили, всіх. Локи фронтішов, ховалися (а деякі загони і до Червоної армії пристали). Коли ж бойові частини пройшли -- вдарили по гилах. Тепер кажуть, що воїни за самостійну Україну боролися. Мабуть, були й такі, але очі його бачили: грабіжників, гвалтівників, звичайних бандитів. Тому й ставиться вони до модної ідеї брангія з тодішніми ворогами досить скептично. "З тими, хто справді воювали за незалежну Україну, ділити нам нічого, але як таких відрізити від тих, хто свою зірочку під маскою ховає?"

Що ж, на що мода, та й посять. Вчора -- в комуністах, сьогодні -- в націоналістах, завтра, дивись, мода ще зміниться... Маленька людина посить те, що серце підказує, а не те, що "дух часу" веде. Чи повернеться в кого язик під це осуджувати?

"Знаєте, поговорка така є: Не так ті вороги, як добрі люди... Німці такого не творили, як попіца. На власному досвіді переконався, найбільше лютували і знищали людей карательні загони з прибалтів і наших, українців. З ними що, теж брататися?! Можливо, я і не сервій, що не так, розумію, але сервій противитися..."

Серед баґатьох драм сьогодні драма ветеранів Великої Вітчизняної війни не дуже помітна. Тим паче, і світа відзначається, і поговії начебто не поменшало, і дарунки до ювілейних дат вручають... А от сум у їх очах з'явився в останній роки якийсь новий, не такий, як раніше, коли свята тільки "со слезами на очах" відзначали. Про що говорять між собою, про що думають наодинці, чи не втратимо, коли воїни всі підуть в інші світи, щось таке, без чого будемо нацією, народом тільки номінально? Іх все ж таки Европа вітала квітами, як переможців, а на нас дивився частіше за все з презирством. І не випадково, що жемію до лондонів та парижів жебракувати. Так, воїни Сталіна поважали, а ми що поважаємо, долари та марки? Неваже й тут кожному свое?"

Василь ЧУБУР.

А у нас -- вірне...

"Не буду говорити про інших, а от у нас, певен, вірне ставлення до історичній Великої Вітчизняної війни не дуже помітна. Виносячи в заголовок частину цього ствердження, редакція тим самим свідчить, що поділяє таку думку. Інакше просто не можливо, якщо бути об'єктивним, бо і те, що відбувалося на сцені, і реакція глядачівого зали не давали ніяких підстав для іншого погляду. З неослабною увагою, наприклад, присутні слідкували за схильованнями, але переконливими словами ветерана війни В.С. Євдокимова, який критикував спроби деяких кіл переглянути події піввікової давності, аби видати чорне за біле і навпаки. У короткому історичному екскурсії він, зокрема, довів, що ніякої незалежності Україні фашистська Німеччина не наслідала, як це намагаються іноді доводити. Як фахівець-сусільствознавець промовець навів красномовний факт ліквідації навіть маріонеточного уряду Стецька, який встиг пройснувати після свого утверждження зовсім недовго. Не зважив було і наведення деяких фактів про геноцид гітлерівців по відношенню до всіх націй і народностей, які проживали тоді в Україні. Доречім було перегортання -- хоча й швидке -- декількох сторінок історії, пов'язаних із Сумщиною. Варто зауважити, що вітав В.С. Євдокимов свої побратимів-ветеранів не лише як учасників війни і безпосередніх визволителів України, а і колег по праці в мирні роки, адже водночас відзначався і День працівника освіти. Таке поєднання виявилось відданим. І сприяли цьому члени літературно-музичного клубу "Петро", про який "Резонанс" уже не раз розповідав. Близьку справилася з роллю ведучою цього вечора Наталя Дмитрівна Руденко, котра викликала захоплення залу ще й майстерністю співачки в жанрі оперети. Крім відомих уже з попередніх концертів членів "Петро", виступив і приємно здивував своїми вокальними даними і наш фотокор Олександр Корольков.

Разом з університетівцями святкували й гости -- ансамбль скрипалів і співачка Галина Архипова з музичного факультету Сумського педагогічного університету. З останнім, до речі, відбулося перше зійнятство, яке, судячи з реакції залу, цілком може перерости в міцну дружбу. І "браво", і "біс" лунало після виступу котлярника Миколи Козлова, інженера Ніни Колінко, лікарів Ірини Новикової, всіх інших співаків студії. Програма творів, які виконувалися, була далеко не популярською (якщо такий політичний термін тут доречний), але заразе сприйнявши з відчуттям. Вони, крім усього іншого, виконані слегка Сергієм Рахманінова, написані композитором у 19-річному віці, тобто в 1893 році, приблизно тоді ж він побував і на Сумщині, в Лебедині. Варто погадати і про те, що перша в колишньому Радянському Союзі книжка про життя і творчість цього всесвітньовідомого митця була також написана автором з нашого краю Миколою Баджановим з Ромен.

Отже, від зустрічі в той святковий вечір двох часів -- монулу й теперішнього -- загратитися душевно мав змогу кожен, хто цього прагнув. Одна з учасниць вечора сказала, що їх, артистів, бажання спрямовані на те, щоб через музику їх спів дати людям все, чого так не вистачає їм в буденному житті. Треба визнати -- того вечора це артистам вдалося.

В. ВАСИЛІВ

Цікаво

ЗМІСТОВНО

Говорити багато про складності становища на так званому ринку праці, що саме тепер формується, немає необхідності -- про це сьогодні знають усі. Але ще мало хто знає про те, що саме в нас, у СумДУ, відкрився факультет, покликаний розв'язувати досить суттєву лещію охочих складностей. Мова -- про факультет перепідготовки фахівців (ФПФ), з деканом якого -- доцентом ЛЯКОЛДІНИМ (на фото тимчасо сертифікат, який отримав кожен зі слухачів першої випущеної групи бухгалтерів) -- бесідус наш кореспондент.

-- Леоніде Яковичу, в чому сенс відкриття цього факультету, адже ідея перепідготовки фахівців -- річ далеко не нова ні в загалі, ні в нашому вузі зокрема?

-- Давайте-одразу ж позбавимося можливої плутанини: перепідготовка фахівців, яку вестимемо, не має нічого спільного з таким явищем, як підвищення кваліфікації. Перепідготовка в даному випадку -- це перекваліфікація фахівця, а не її підвищення.

Наша головна мета -- сприяти ліквідації дефіциту кадрів у галузях, що на даний момент є основою науково-технічного прогресу. Раніше такої проблеми взагалі не існувало, точніше -- ніхто цим не займався. Важлива роль ФПФ і в зв'язку з необхідністю працевлаштування осіб, які вивільняються з різних галузей народного господарства і мають "неактуальні" професії. Спиритимемо -- в міру сил -- і вирішенно такої непростої сьогодні проблеми, як працевлаштування осіб, які звільняються зі збройних сил, не маючи актуальної цивільної професії. Так що сенс створення нашого факультету неабиякий.

-- Зрозуміло. А чи не могли б ви конкретніше охарактеризувати можливості і права ФПФ?

-- Ліцензія, видана Міністерством освіти України ще в травні, дозволяє нам перекваліфіковувати протягом досить обмеженого терміну фахівців з вищою освітою і видавати дипломи з правом на роботу по набутій спеціальності. Остання, як правило, стосується галузі знань, досить близької до тієї, з якою був пов'язаний попредний фах слухача. Поки що ця ліцензія -- на чотири спеціальності: промисловий менеджмент, бухгал-

терський облік і аудіт, економіка підприємництва, програмне забезпечення ЕОМ. А взагалі ФПФ має право давати другу вищу освіту, змінюючи

відомствами, організаціями та установами всіх можливих форм власності. Можна, до речі, здійснити перепідготовку за власний кошт і ок-

ринкових відносин" -- передній край.

Недарма ж саме військові потягли-

ся... За тисячу аудиторій годин му-

сять вивчити 18 дисциплін.

Неабиякий акцент -- на набутті прак-

тичних вмінь та навичок, для цього

відводиться дві третини навчального

терміну. Досить серозна іх теоретич-

на підготовка. Достатньо назвати хо-

ча б такі дисципліни, як математична

статистика, мікро- та макроеко-

номіка тощо.

-- А хто викладатиме? Іде?

-- На кафедрах, в наукових лабо-

раторіях університету. Викладати-

муть же провідні наші професори,

доценти, науковці. Залучатимуться

також вчені, провідні спеціалісти,

досвідчені господарники -- на умовах

сумісництва, погодинної оплати або

за контрактом. Поки що будемо задо-

вольнятися навчальною базою інших

факультетів, але з часом -- якщо скла-

дуться стабільні напрямки перепідготовки -- створимо вже свої

кафедри та лабораторії.

-- Скінчилося навчання, отри-

мані дипломи, куди ж далі діватися?

Хто займатиметься безпосереднім

працевлаштуванням слухачів?

-- Той, хто мав направлення до

нас, повернеться на те підприємство,

яке його направляло, а особи, які

навчалися за власний кошт, визнача-

тимуть свою подальшу долю самостійно, хоча не виключена допомога з боку факультетського

керівництва. Слухачі ж, які навчалися

за направленням служб з питань

занять, діяльність яких рекомендовані

Міністерством освіти України, якому той чи

інший заклад підпорядкований.

-- А за навчання військовослужбовців хто платити-

ме?

-- Ту групу, яку ми тепер набрали

і яка вивчає азі бухгалтерського фа-

ху, фінансує Міжнародний фонд

"Відродження", з яким тимчасо

зв'язок через його філіал у Харкові.

Як далі буде -- подивимось.

-- Леоніде Яковичу, незважаючи на

багато складністей, які виникають

з підготовкою слухачів, які відповідають

на наші вимоги?

-- Леоніде Яковичу, незважаючи на

багато складністей, які виникають

з підготовкою слухачів, які відповідають

на наші вимоги?

-- Так, дійсно. Всі, хто хоче мати з

нами справу, повинні звертатися без-

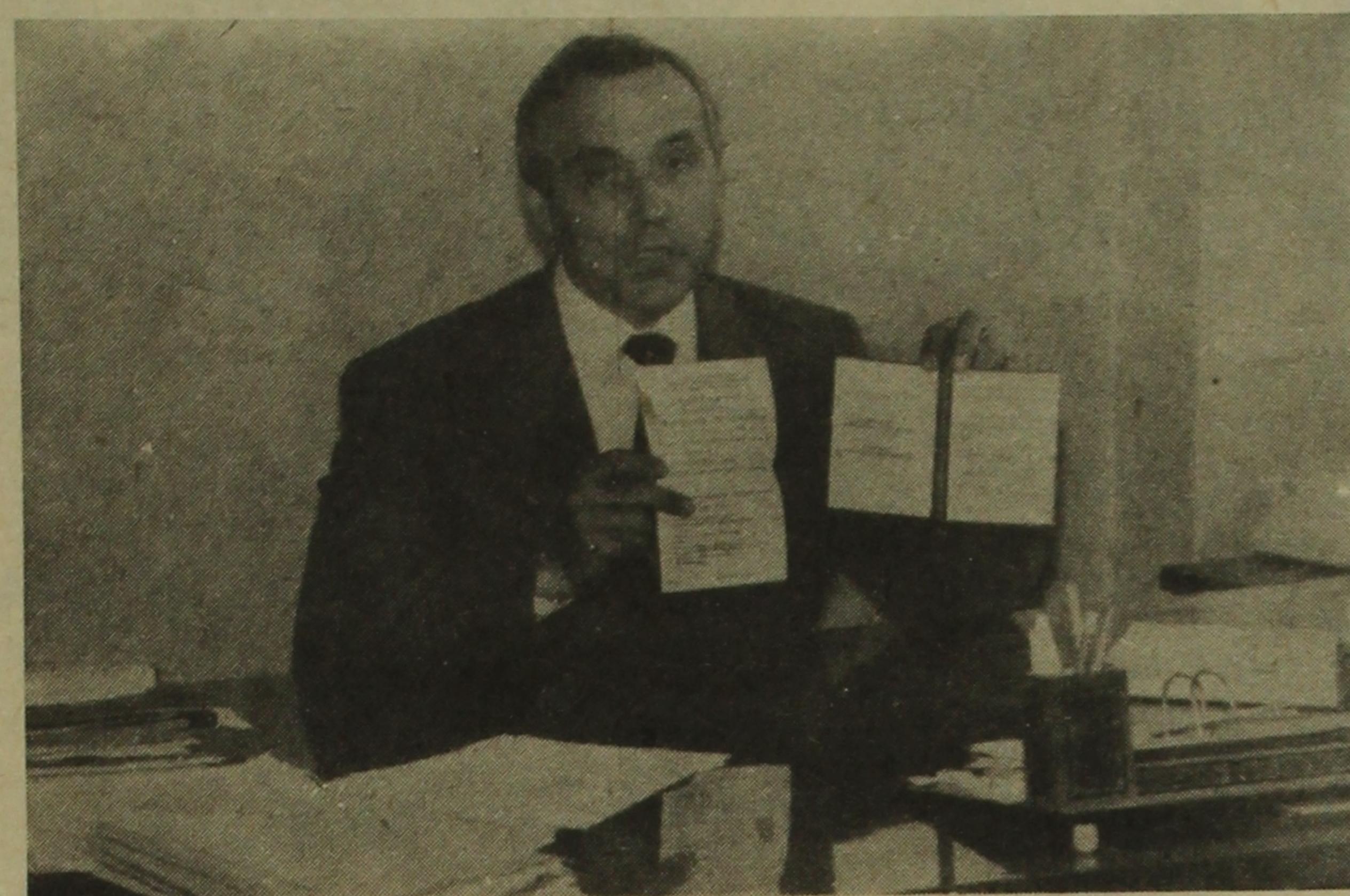
посередньо в деканат факультету. Ви

знаходитеся в головному корпусі, на

п'ятому поверсі в кімнаті 510. Можна

і зателефонувати. Номер: 33-30-98.

НАДІЯ -- НА КРАЩЕ

кваліфікацію з будь-якого фаху. Шоправда, всіх можливостей для цього ще немає. Зате с ерспективи, є над чим працювати. Поки що ж перепідготовка здійснюється по двох спеціальностях. Набрали още курс з економіки підприємництва. Серед слухачів -- выпускники вузів не лише нашого міста, а й Києва, Харкова, інших. Фінансує їх навчання обласна служба зайнятості. Починаємо набирати групи менеджерів і бухгалтерів...

-- Будь ласка, детальніше про фінанси -- сьогодні це чи не найскладніша частина будь-якої справи, а тим більше нової.

-- Факультет діяльне на госпрозрахункових засадах. Перепідготовка фахівців здійснюється згідно з державним замовленням, що гарантує нам фінансування з державного та місцевого бюджетів, а також на підставі договорів з міністерствами,

Скінчилися літні канікули і для спортсменів. Зокрема, розпочалася традиційна Спартакіада для першокурсників. Вже встигли з'ясувати свої стосунки футбольісти. У фіналі турніру зустрілися команди факультетів хімічного машинобудування та машинобудівного. Основний час перемога не визначив (1:1). Попеналті ж перемогла команда машфаку. Не відстали і волейболісти. У віpertій боротьбі перше місце, перемігши у фіналі команду медиків (2:1), посіли хіммашівці.

* * *

Вперше в нашому вузі цього сезону розігруватиметься Кубок СумДУ з футболу серед найсильніших факультетських команд -- МШ, ЕК, ХМ, АВ. Зіграні два перші матчі. Команда хіммашу (нагадаємо, що її гравці складають основу збірної

НА СТАРТІ

університету) перемогла машфаків з хокейним рахунком -- 9:3. Якщо бути об'єктивними, то слід зауважити, що рахунок не відповідає подіям, які розгорталися на ігровому полі. Гра була рівною, та переможені підвіворот, який був явно. Що ж, спорт є спорт. У другому матчі "не в ударі". Турніру команда АВ-факультету у відчайдушній боротьбі перемогла економістів. Рахунок -- 3:2. Змагання тривають.

На старті й Спартакіада серед збірних команд факультетів. Найближчі за часом турніри -- з шахів та кульової стрільби. Чекають на спортсменів і Спартакіади вишого рангу, міська й обласна.

В.П'ятаков.

Не все від нас залежить. Але...

До головного енергетика університету Віктора Петровича ЛИТВИНЕНКА редакція звернулася з одним-єдиним запитанням: як переживемо цю зиму, з теплом чи..?

ТЕЦ і Теплокомуненерго -- організаціями, від яких безпосередньо залежить постачання нам тепла. Зараз добиваємося піднімати тиску в опалювальних системах до необхідного рівня, тобто 3-4 атмосфер.

Домовилися, що до листопада борг сплатити. Тепер залишається чекати відповідних дій Міністерства, бо ми ж бюджетники. На черві -- переговори з ЖКО "Хімпром". Від останнього залежить опалювання університетських корпусів "Г" і "М", першого гуртожитку й нашого житлового будинку по вулиці Охтирській. Га-

нагадаю, що домовитися поки що вдається. Поки що. У першому гуртожитку, треба зінатися, не все гаразд з системою, та все що від нас залежить, повторюю, врешті-реші вирішимо. А ось те, що залежить від кабінетів, вищих за ректорській. Тому й не даю стовідсоткової гарантії, а кажу "хочеться вірити".

Нагадаю, що зима -- це ще й скорочення світлового дня. А як ми користуємося електроосвітленням? Чи дотримуємося норм? За цим уже потрібно слідкувати в підрозділах усім, хто розуміє складність ситуації. Банально, але факт: економія електроенергії -- це економія отих самих фінансів, яких нам зараз так не вистачає. Слід також потурбуватись, тим, хто ще цього не зробив, про герметизацію приміщень: заклеювання вікон, ущільнення дверей.

МАЙОР І БЛІСКАВКИ

Під час першої світової війни англійському майорові Саммерфорду довго щастливо: брав участь у багатьох боях і не мав жодної подряпини. Та коли війна вже от-от мала закінчитися, майора, усе ж таки, поцілила -- і, зовсім не ворожа куля -- а бліскавка! Після того він довго хворів і змушений був покинути військову службу. Перебуваючи на відпочинку, відставник став завзятым рибалкою. Та якось, у літку 1924 року, коли він рибалив, розпочалася гроза і бліскавка знову поцілила прямо в бідолаху. Після того майор кілька років

лишався напівпаралізованим. Та врешті-реші почав одужувати і навіть став ходити. Під час однієї з коротких прогулянок парком Саммерфорда заскочила гроза. І, звичайно ж, його знову вразила бліскавка -- цього разу вже насмерть... Ale й після смерті бліскавки не полишили нещасного майора у спокії. У 1934 році під час дуже сильної грози чергова бліскавка віщент розколола надгробок на могилі Саммерфорда. Ось і гадайте, чи випадковість тому причинило, чи, можливо, щось зовсім інше? Все ж таки правий Шекспір, котрий писав: "Багато, брат Горацио, трапляється такого, що і не спілось нашим мудрецям".

Одні вважають його філософом, другі -- літератором, який був у ар'єграхі староукраїнської культури, треті -- релігійним діячем... Мають рацію всі, але передусім він, Григорій Савич Сковорода -- Вчитель, духовний Вчитель. Хо тільки не брався за тлумачення системи цього "першого філософа на Русі"! І Українськими, і закордонними вченими та діячами культури написано безліч монографій, наукових праць, документальних та художніх творів (є навіть поема-симфоній Павла Тичини), а загальнозваних критеріїв оцінки поглядів знаного всім цивілізованим світом "мужицького філософа" Й досі не існує. Це закономірно. Адже все своє земле життя він віддав Святому Писанню, на пістуках до якого знімється за два тисячоліття не один мудрець світу цього. Жив і філософствував "во Христі", а "не по стихіях", що в сутності не можливо без дотримування суворої аскези й опанування енциклопедичним рівнем знань.

Народжений в козацькій сім'ї Слобідської України, він володів латиною, німецькою і грецькою мовами, Біблію читав єврейською, спілкувався російською і живою українською, писав староукраїнською, яка знана більш як церковнослов'янська. Винятковим було і його знання античності -- добре орієнтування в творах Платона, Арістотеля, Піфагора, Епікура, Філоні, інших. Заочно полемізував з діячами європейської філософії (М.Кузанським, Спінозою), а ще постійно посилювався на твори таких Отців православ'я, як Діонісій Ареопагит, Максим Сповідник, Григорій Богослов.

Нам сьогодні важко повірити, але саме такого рівня освіта була можлива тоді саме у нас, на південній Русі, завдяки Києво-Могилянській академії. Після закінчення Григорій Сковорода духовного сану не прийняв. Пішки обійшов Угорщину, Австрію, Польщу, Німеччину, Італію, слухав лекції

в тамтешніх університетах. Після повернення викладав у провінції, не ручись до столиць, хоча заманливі пропозиції були -- зокрема, пропонували йому місце викладача Духовної академії в Сергієві Посаді, що під Москвою. Відмовився. Спопідував ідею, висловлену ще в найдревніших мандалах "Рігведи", але більш відому нам як

ченію Біблії. Раціоналізованій свідомості сучасної людини важко навіть слідкувати за плинною думки цього мандрівного ченця. Адже ту мову лексику, якою спілкуються люди світу цього, вважав "подвоюю окличностю". Все, на що вона здатна -- це метафоричний відрив від буквальності. Метафору ж, наприклад, Олександр Блок вважав "цивілізованим дикунством". За багатотисячолітньою релігійною традицією Сковорода, слідом за найвидатнішими Отцями православ'я, свої антропологічні й гносеологічні уявлення про людину, як про микроскоп, викладаю символічні формі. До речі, до теорії символізму світська думка дійшла лише на прикінці XIX -- початку ХХ століття.

Безумовно, система поглядів Григорія Сковороди, це далеко не той прimitiv, не те "знівечене християнство", з яким до нас повалили останнім часом всілякі мессіонери, проповідники й тлумачі Біблії з Заходу. Твори нашого земляка, всесвітньовідомого мислителя, не підпускають до себе кого заманеться. Це взагалі риса, притаманна матеріалізованим проявам високого людського духу. Та все ж таки варто спробувати підступитись. І не лише тому, що Григорій Савич наш земляк. Його земле ім'я стоїть в одному ряду з такими іменами, як Будда і Сократ, Конфуцій і Сергій Радонезький -- тобто в ряду Вчителів, котрі досягли таких духовних вершин, що навіть наближення до них не може не бути корисним у наш вік суцільного прагматизму, утилітаризму і заземлення всього ідеального, небесного. Єдина умова -- наблизитись до них слід з належною повагою і неабиякою обережності. Таке от, дещо фрагментарне, слово про Григорія Савича Сковороду з нагоди 200-річчя від дня його смерті.

Василь Чубур,
член Спілки письменників України

ГІТАРА -- І ПЕРШИЙ СНІГ

Завдяки своїй господині Аллі Крекшиній продовжує плідно й цікаво працювати наша література вітальні. Шоправда, прижилися там й інші жінки, з клубу "Ретро", але одна одній -- не заважають. Навпаки. Ось і цього разу вони спільно й дружньо вітали ще одного шановного

гостя -- Віктора Сироватського. В минулому -- випускник нашого вузу, тепер -- інженер, він виконав для присутніх свої власні твори під гітару. Бо ж бард. І досить відомий не тільки в нашому місті.

Крім авторських, співав гість і широко відомі пісні Олександра

Вертинського. Сподобалися присутнім і пісні на вірші Марини Цветаєвої, музику до яких виконавець написав сам. Тонкий ліризм, глибина образів притаманні творчості цього барда. Тепло й затишно в літературній вітальні було того осіннього вечора, хоча за вікнами падав перший лапатий сніг на ще зелене листя.

Г. ТАРАСОВА

ВІКИ -- НА СТОРИНКАХ

Як мало знаємо про край, на землі якого народуємося і по землі якого робимо перший (а часто й останній) крок. Краєзнавча ж література, на жаль, настільки небайдужа, настільки у нас і рідкісна. Тому ніяк не можна обйтися увагою факт виходу в світ книжки "Літописні міста Сумщини", про краєзнавчий напрямок якої говорить сама назва. Написана в жанрі

невеликих за обсягом нарисів, вона в собі несе вагу історичних подій, що відбувалися на терені нашого університету Віктор Борисович ЗВАГЕЛЬСЬКИЙ -- відомий в Україні дослідник давнини. Його і вітає "Резонанс" з новонародженого, яка ще пахне друкарською фарбою. Зично -- читацькою уваги. Все інше, певні, обов'язково додається.

РЕКЛАМА

Вчителі початкової школи, вихователі дитячих садків, дідусі та бабусі, батьки!

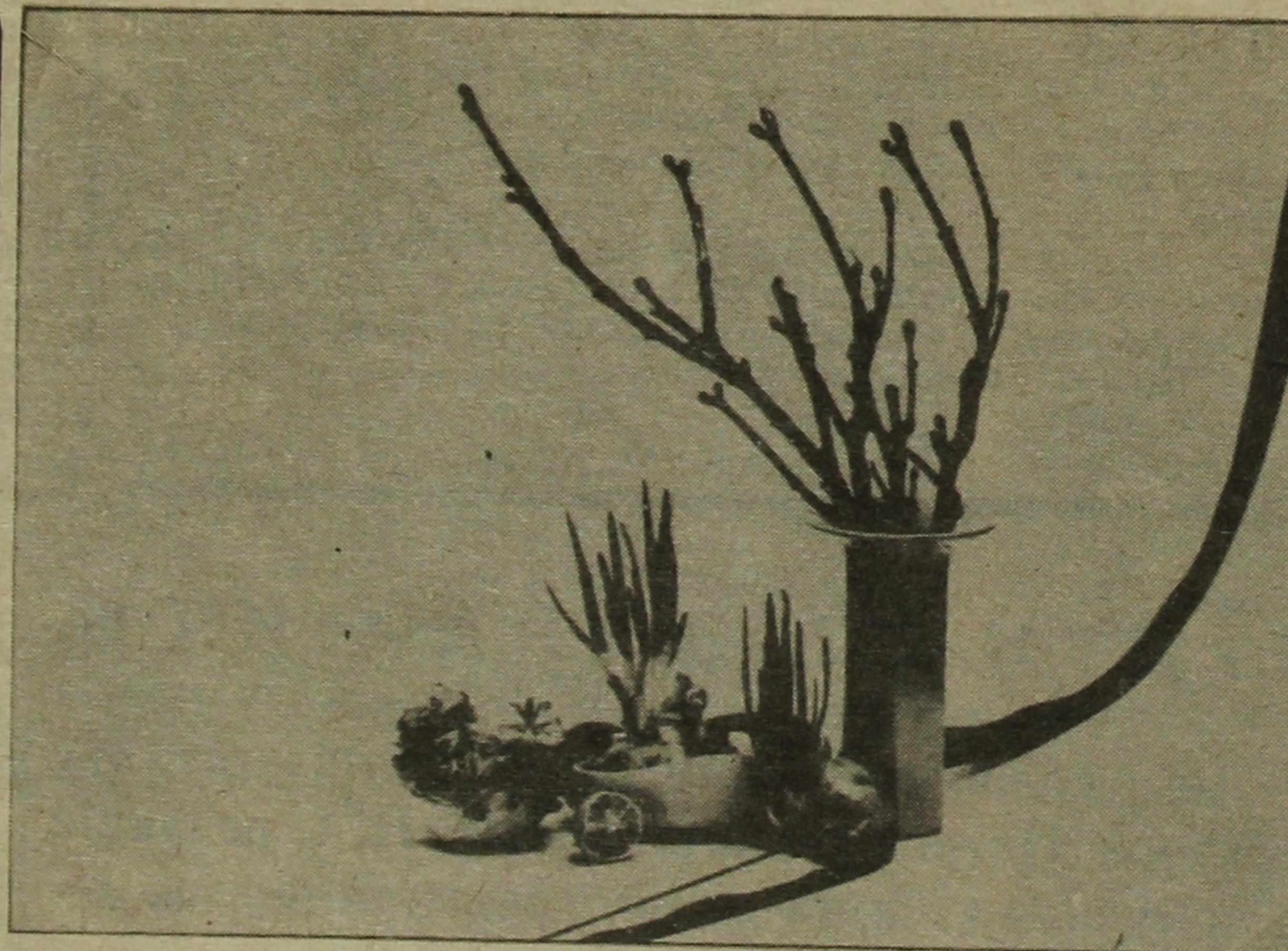
"РОЗКАЖІТЬ ОНУКУ" —

це газета для вас!

Передплатний індекс цього навчально-методичного видання -- 33597.

Ректорат, деканат машинобудівного факультету, профспілка студентів глибоко сумують з приводу передчасної смерті студентки четвертого курсу Сумського

ЗДОР СВІТЛАНІ і висловлюють співчуття рідним, близьким та друзям.

Бажання людини реалізувати свій інтелект іноді важко задоволити на роботі або в сім'ї. А нереалізований він може стати причиною багатьох негараздів. Можливо, й голова іноді тріщить саме від цієї нереалізованості? Тоді на допомогу нам і поспішають розумові -- називемо їх так -- розваги: шахи й шашки, ребуси й кросворди, математичні й логічні головоломки. Чи не з тієї причини набули великої популярності і телепрограми "Що? Де? Коли?", "Поле чудес", "КВІК" і т.п.?

Ось тому про одну з дійсно світових інтелектуальних ігор сучасності -- бридж -- і хочу повести розмову. Справа в тім, що ця воїстину "гра розуму" потроху приживляється і в нашому університеті. Якщо рік тому перші пари (Калинкевич-Денисенко, Каніщев-Михайловський) робили початкові, ще несміливі кроки, то в даний час відбувається якісний стрібок -- вийзд уже цілої команди на досить престижні змагання, а саме -- на Міжнародний бриджевий турнір у Львові. Треба сказати, що через випробування на такому високому рівні команда пройшла з гідністю. Шоправда, про місце призових поки що говорити не доводиться, бо серед учасників і молодіжна збірна Польщі (входить до "бриджової еліти"), і дуже досвідчена, а тому й сильні пари з Одеси, Маріуполя, Львова. А заявити про себе, як про достойних партнерів, заявили.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РОЗВАГИ

Про серйозність бриджка як спортивної гри саме інтелектуальної спрямованості свідчить той факт, що він -- як фахультативна дисципліна -- входить у навчальні програми цікіліній скіл

Польщі. А в Ісландії для сприяння його популярності серед населення уряд побудував ... палац "Бридж"! Найвідоміші фірми світу ("Епсон", "Філліп Моріс") фінансують змагання з цієї захоплюючої гри.

Мабуть, варто все-таки конкретизувати, як же заявила про себе наша команда. По-перше, в одном з парних турнірів Калинкевич-Михайловський посів 6 місце серед 26 пар. Ко-ли врахувати, що перші чотирі місця дісталися польським майстрам, то виходить, що наші -- другі серед пар колишнього Союзу. "Діапазон" гри команди -- що цілком зрозуміло -- досить широкий: від сенсаційної перемоги над фаворитом турніру (після чого останній не попав до фіналу) до прикрих поразок від суперників не досить відомих.

Насамкінець -- слова подяки, хоча з них варто, мабуть, було б почати. Слови ці -- на адресу відомої в нашему місті стражової фірми "Суми-АСКО" за матеріальну підтримку.

Користуючись нагодою -- запрошуємо до цієї гри всіх бажаючих. Інтелектуальне спілкування гарантоване!

С.ШАПОВАЛОВ

"РЕЗОНАНС"
газета Сумського державного університету
"РЕЗОНАНС"
газета Сумського державного університету
"REZONANCE"
the newspaper of Sumy State University

Перший номер газети вийшов у світ 29 жовтня 1991 року.

Реєстраційне свідоцтво

СМ N 020.

Обсяг -- 1 друкованій аркуш, приведений до 4-х полос формату А-3.

Газета видрукувана в Сумській обласній друкарні управління по пресі, вул. Кірова, 215.

РЕДАКТОР
Володимир
САДІВНИЧИЙ

КОРЕСПОНДЕНТ
Василь ЧУБУР

ФОТОГРАФ
Олександр КОРОЛЬКОВ

КОРЕКТОР
Ганна ТРЕЙТАК

ХУДОЖНИК
Борис МЯКІШЕВ

Редакційний колектив приймає пожертвування: свіжими ідеями, смаженими фактами, достиглими думками, знятими з печі критичними зауваженнями, солодкими речами.

ЗНАТИ
нас можна на четвертому поверсі головного корпусу в кімнаті 409-А.

ПОГОВОРИТИ — набравши телефонний номер 39-22-98

НАДІСЛАТИ
листа, написавши адресу: 244007, Суми, вулиця Римського-Корсакова, 2

ВЕЛЬМИШАНОВІ
редактори та журналісти газет обласного штабу!
Коли "передираєте" з "Резонансу" — не забуйте платити гонорар нашим авторам і співробітникам.